

දර්මනයක පැවරුණ බාඳුරා මල

ආදුරේ රන් බිතුන් හඳු... බාඳුරා මල මෙහි ප්‍රදේ.....

ගේස පද - කේ. ඩී. කේ. ධර්මවර්ධන ගායනය - මර්වින් පෙරේරා

1981 දී ප්‍රවීණ නළු ගාමිණී ගෝනිසේකා "බාඳුරා මල" චිත්‍රපටයේ රචනා කළේ.

ඉහත දක්වා ඇති අවස්ථා දෙකකදීම බාඳුරා මල ලොකු හෝ කුඩා සතුන් දඩයම් කරගන්නා අද්භූත මලක්ය යන හැඟීම දී තිබේ. මෙම අදහස වහරට පැමිණ ඇත්තේ එම ශාකයේ පැවැත්ම ගැන හරිහැටි අවබෝධයක් නොමැති නිසා බව සිතිය හැකිය.

බාඳුරා මලද සියුමැලි සාමාන්‍ය මලකි. එහෙත් බාඳුරා කෙන්නිය දරණය. මාංශ භක්ෂකය. ශ්‍රී ලාංකිකයින් අතර බාඳුරා ශාකය එතරම් ප්‍රසිද්ධියක් නැත. එහෙත් ලෝකයේ බොහෝ රටවල මාංශ භක්ෂක ශාක වචනනන් සමාජ සහ බාඳුරා ශාක පර්යේෂණ සංවිධානද තිබෙන බව ප්‍රකටය.

ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපයේ සහ මධ්‍ය කඳුකරයේ වතුර බිම ආශ්‍රිතව වැඩෙන බාඳුරා ශාකය මාංශ භක්ෂක ශාකයක් ලෙස වැදගත් කමක් ගනී. ඉංග්‍රීසියෙන් (Pitcher plant) ලෙස හැඳින්වෙන මෙම ශාකයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ බහුලව දක්නට ලැබෙනුයේ (Nepenthes distillator) යන උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හඳුන්වනු ලබන විශේෂයයි. බාඳුරා සම්බන්ධව ඉහත සඳහන් කළ දර්මනය ගැන පැහැදිලි කිරීමට මට ලැබුණු අවස්ථාවක් පිළිබඳවයි මේ සටහන. බාඳුරා ශාකයේ මල් කිහිපයක් සහ කිහිප ගුණයක් විශාල කළ මලක් රූප සටහනෙහි දැක්වේ.

බාඳුරා "බොක්ක" නමින් සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ දී හඳුන්වන විශේෂ අනුවර්තනය විද්‍යාත්මකව (කෙන්නිය) යනුවෙන් හැඳින්වේ. මෙය ඉංග්‍රීසියෙන් 'pitcher plant' යන නමින් හඳුන්වන නිසා ඒ

බාඳුරා මල් කිහිපයක්

අරුත අනුව "බොක්ක" (කෙන්නිය) ලෙස දක්වා ඇත. උද්භිද විද්‍යාත්මකව මෙය සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි. ශාක පත්‍රයේ නාරටිය දික්වී එහි අග්‍රය කෙන්නියක් ලෙස සකස් වී ඇත.

අධ්‍යාපන කාර්ය සැසියකදී, සියු පිරිසකට බාඳුරා ශාකය පිළිබඳව තිබුණු දර්මනය වටහා දී ඔවුන්ට මෙම ස්ථානාචිත මාංශ භක්ෂක නිර්මාණය පෙන්වා පැහැදිලි කර දීමට හැකිවූ සිද්ධියක් ගැනයි මේ සටහන තබන්නේ..

70 දශකයේ මුල් කාලයේදී විද්‍යා අධ්‍යාපනය ගැන විශේෂ උනන්දුවක් ලොව පුරාම ඇතිවිය. මේ කාලයේදී අප රටේත් විවිධ විද්‍යා අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක විය. ද්විතිය පාසල් සම්බන්ධ කරගනිමින්

ආ මග සටහන්

දුශාරත්න විරසේකර

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුවේ විභාගීය, නියෝජ්‍ය විභාග කොමසාරිස්

ආරම්භ කරන ලද ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන වැඩ සටහන මෙයින් එකකි. "ස්ථානගත පරිසර අධ්‍යයනය" (Onsite environmental studies) යන නමින් හැඳින්වූ මෙම වැඩ සටහන ගුරු සියු දෙපක්ෂය අතරම ඉතාමත් ජනප්‍රිය විය. ශ්‍රීපාද අභිවිස පාමුල පිහිටි ශ්‍රී පලාබද්දල මහා විද්‍යාලයේ ආරම්භ කරන ලද ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානය අවට පරිසරය, ජෛව විවිධත්වයෙන් අනූන ප්‍ර දේශයක් වූ නිසා මෙහිදී කරනු ලැබූ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන සඳහා විශාල ඉල්ලුමක්ද පැවතිණ. රත්නපුරයේ සිට ශ්‍රී පාදස්ථානයට යන මාර්ගයේ වාහන ගමන් කළහැකි අවසාන ස්ථානය වූයේ කාර්නිය නම් කුඩා ගම්මානයයි. මෙහිදී කළු ගඟින් එතෙර වීම සඳහා ඇත්තේ පයින් පමණක් ගමන් කළ හැකි පටු පාලමකි. කළු ගඟද සාමාන්‍ය දොළ පාරක් මෙහි. පාලමෙන් එතෙර වී ඊත දුරක් ගිය විට මහස්කාන්ත පරිසරයක පිහිටි ශ්‍රී පලාබද්දල මහා විද්‍යාලය හමුවේ.

දැන ගනිමු. අපි අපගේ බාඳුරා අධ්‍යයනය දිනටම කරගෙන ගියෙමු.

අප සිටි ස්ථානයට පැමිණි ඇමති තුමා අප කණ්ඩායම විසින් කරගෙන යනු ලබන අධ්‍යයනය දෙස තුෂ්ණිමයෙන් බලා සිට සිසුන්ගෙන් ප්‍රශ්න කළේය.

"මොහවද ලුමයි මේ බොහොම ආසාවෙන් ඉගෙන ගන්නේ" මතු සිසුන්ගෙන් ප්‍රශ්න

විදුල සහිත පැහැය වැඩෙන බාඳුරා ශාකයක ඇති විවර වූ කෙන්නියක්

කළේය "සර්, පරිසර අධ්‍යයනයක්. මේක මාංශ භක්ෂක පැළෑටියක්, නම බාඳුරා" එක් සිසුවියක් ශාක ගොන්න පෙන්වුවාය.

"මාංශ භක්ෂක කියන්නේ..... මස් කන එක නේද? ඔය පැළෑටියේ මල ද සත්තුන්ව අල්ලා ගන්නවායයි කියන්නේ?" ඇමති තුමා ඇසීය. ශිෂ්‍යව පිළිතුරක් දීමට අදී මදි කළ විට ශිෂ්‍යයකු පිළිතුර සැපයීය. එම ශිෂ්‍යව හතරයේ විදුලලකිනි.

ගම්බද විදුලලක සියුවෙත් "මේ පැළෑටියේ මල් වෙහම තිබෙනවා. ඒ උනාට සත්තු අල්ලා ගැනීම සඳහා සකස් වී තිබෙන්නේ මේ කෙන්නිය" කියා ශාකයේ තිබුණු බාඳුරා බොක්කක් (කෙන්නියක්) සහ මල් වෙහ වෙහම ඇමති තුමාට පෙන්වීය.

"මම මෙවිවර කල් සිතා ගිටියේ සත්තු අල්ලා ගන්න බාඳුරා බොකු, බාඳුරා පැළෑටියේ මල් කියලනේ" හතරබද සිසුන්ද මීට කලින් බාඳුරා දැක හැකි අතර ඔවුන් සිතාගෙන ඇත්තේද එසේමය.

මේ ගැන තව ටිකක් විස්තර කරන ලෙස ඇමති තුමා ඉල්ලීමක් කළ විට අපි ශාකය **28 වන පිටට**

ප්‍රදේශයේ විද්‍යා අධ්‍යාපන නිලධාරී වරයා විසින් මෙම මධ්‍යස්ථානයේ සංවිධානය කරන ලද පරිසර අධ්‍යයන වැඩ කඳවුරක උපදේශක වරයෙකු ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා මටද ආරයුම් කරන ලදී. එම වැඩ සටහන නිරීක්ෂණය කිරීම පිණිස අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරී කණ්ඩායමක්ද පැමිණීමට නියමිත බවද දැනගන්නට ලැබිණ. මට පැවරී තිබුණේ ගං ඉවුරේ සිට මීටර් දහයක් පමණ ඔබ්බෙන් තිබූ ස්ථානාචිත වතුර බිම කොටසක ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳව සිසුන් කණ්ඩායමක් සමග අධ්‍යයනයක් කිරීමටය. මෙම සියුහු දිවයිනේ ප්‍රධාන පොළේ විදුලල් කිහිපයකින් පැමිණි අය වූහ. එයින් එක් විදුලලකින් පැමිණි ගුරු මහත්මියකද අප කණ්ඩායමට එකතු වූවාය. මෙවැනිම තවත් කණ්ඩායම් තුනක් සඳහා පරිසරයේ වෙනත් අධ්‍යයන වල නිරත වීමට සූදානම් කර තිබිණ.

මගේ කණ්ඩායමේ සියු සියුවියන් දසදෙනක් සිටියහ. ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන සඳහා අවශ්‍යම උෂ්ණත්වමාන, අත් කාව, ෆෝමලින්, බීකර, කුඩා ප්ලාස්ටික් මල ආදී සියල්ල ඔවුන් ගෙනවුත් තිබිණ. අප විසින් එහි තිබුණු කොක්මොට, බීතර, පඹ, නියගලා, පත් වර්ග වැනි ශාක කිහිපයක් සහ බත්කුරන්, ඉස්තෙඩියන්, මිරිදිය මසුන්, පලාපෙන්නන්, කොරවක්කන් වැනි සතුන් ගේ වාසස්ථාන, අන්තර් සම්බන්ධතා, හෝපන විලාස, ආදිය පිළිබඳව සරල අධ්‍යයන කිහිපයක් අවසන් කරනු ලැබීමෙන් මෙන් පසු, වතුර පොදෙසේ තරමක් වලල සහිත ස්ථානයක තිබුණු බාඳුරා ශාක ගොන්නක් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමට පෙර සූදානමක් වෙමින් සිටියෙමු.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයෙන් පැමිණි නිලධාරී කණ්ඩායම විලගට අපගේ අධ්‍යයන ස්ථානයට පැමිණීමට නියමිත බව පැහැදිලියක් ලැබිණ. එම කණ්ඩායමේ අධ්‍යාපන නියෝජ්‍ය ඇමති තුමාද සිටින බව